

INFORMACE Z ČESKÝCH ČASOPISŮ č. 3/2019

Výběrová rešerše z Pedagogické bibliografické databáze. Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Cut-off score, anebo výuční list rok před maturitou? : jaký nástroj nejlépe podpoří učňovské školství? / Petr Husník -- cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 122, č. 5 (2019), s. 4-6.

Článek je věnován možnosti zavedení laťky úspěšnosti do jednotných přijímacích zkoušek na střední školy, tzv. cut-off score, a ověřování zákonem kodifikované možnosti získat v průběhu studia některých maturitních oborů i výuční list. Pro zavedení hranice je Asociace krajů. Naopak proti jsou odbory, ministr školství i svaz průmyslu a dopravy. V článku jsou uvedeny argumenty obou stran. Společnost Cermat provedla analýzu na základě jednotných testů z loňského roku. Jsou popsány dopady na jednotlivé obory i kraje. Závěrečná část článku je věnována možnosti složení výučního listu v maturitních oborech. Pokusné ověřování experimentu L + H probíhá již od roku 2011 a je přijímáno většinou kladně.

střední škola ; podmínky přijetí ; přijetí do školy ; přechod ze základní na střední školu ; přijímací zkouška ; maturita ; studijní obor ; ukončení školy ; názor ; analýza ; standardizovaný test ; test ; Asociace krajů České republiky ; Centrum pro reformu maturitní zkoušky ; Svaz průmyslu a dopravy České republiky ; Česko ; výuční list ; cut-off score

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/472383>

2.

České univerzity zaostávají : chybí jim peníze a kvalitní řízení /
Jan Richter -- cze

In: Ekonom : týdeník vydavatelství Economia -- ISSN 1210-0714 --
Roč. 63, č. 1 (2019), s. 30-31.

Článek poukazuje na klesající umístění Univerzity Karlovy a dalších vysokých škol v mezinárodních srovnáních vysokých škol. Důvodem podle Daniela Münicha, ředitele think-tanku Idea, je problematický systém vnitřního a vnějšího řízení a financování našich vysokých škol. Peníze do vysokého školství přibývají pomalu a nemotivují vysoké školy ke zvyšování kvality. Slabinou českého terciárního vzdělávání, vědy a výzkumu je jeho hodnocení. V tradičním akademickém prostředí se jen těžko prosazuje manažerský způsob řízení, který dokáže prosazovat potřebné změny.

univerzita ; vysoká škola ; hodnocení školy ; vysoké školství ; řízení ;
řízení školství ; kvalita ; financování ; komparace ; zahraničí ; Česko

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/472299>

3.

**Educational Activity of Polish Christian Women's Societies in the
South-Eastern Borderlands in the Second Polish Republic /**

Mirosław Piwowarczyk -- eng

In: Czech-Polish historical and pedagogical journal : journal of the
Faculty of Education of Masaryk University Brno -- ISSN 1803-6546
-- Roč. 10, č. 1 (2018), s. 23-33.

Příspěvek se věnuje činnosti ženských křesťanských spolků ve třech jihovýchodních příhraničních regionech: Lvovském, Stanislavovském a Tarnopolském v období mezi dvěma světovými válkami. Tyto spolky se zaměřovaly na sociokulturní, charitativní, výchovně

vzdělávací a ekonomické aktivity. Jejich činnost se zintenzivňovala zejména v období ekonomické krize, když musely čelit rozvoji různých nežádoucích společenských jevů (bezdomovectví, alkoholismus, prostituce, chudoba), ale i v době voleb a přírodních katastrof.

náboženská organizace ; křesťanská výchova ; humanitární činnost ; sociální práce ; sociální prevence ; vzdělávání dospělých ; mimoškolní vzdělávání ; dějiny dvacátého století ; historické hledisko ; Polsko ; 1919-1939

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/472401>

4.

Efektivní způsoby výuky čtení v cizím jazyce / Eva Rybářová -- cze

In: Cizí jazyky : časopis pro teorii a praxi vyučování cizím jazykům -- ISSN 1210-0811 -- Roč. 62, č. 1 (2018/2019), s. 5-12.

Čtení v cizím jazyce je pro žáky velmi náročné, učitel by jim měl přiblížit metody a postupy, které podle své potřeby mohou při práci s textem využít. Článek představuje zásady a strategie podporující porozumění textu (např. strategie propojování, předvídání, usuzování, vizualizace, shrnování aj.). Uvádí příklady otázek nebo grafických záznamů napomáhajících pochopení cizojazyčného textu. Radí učitelům, jak těmito strategiím žáky učit a jak vybírat texty.

čtení ; práce s textem ; porozumění textu ; technika čtení ; cizí jazyk ; jazyková výuka ; vyučovací metoda ; metodika

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/472300>

5.

"Koukala jsem na to, jak si hrajou a mluví na sebe řečí, kterou vůbec nevnímám" : Jinakost u dětí s migrační zkušeností / Nad'a Kabancová, Kateřina Machovcová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogická orientace : vědecký časopis České pedagogické společnosti -- ISSN 1211-4669 -- Roč. 28, č. 2 (2018), s. 269-289.

Uvedeny jsou výsledky výzkumu zkušeností žáků s vnímáním vlastní jinakosti ve školní třídě. Výzkum vycházel z rozhovorů se čtyřmi respondenty, kterými byli mladí lidé ve věku 24–29 let žijící v České republice a kteří se do České republiky přistěhovali z Ukrajiny ve věku od šesti do devíti let. Informace získané z rozhovorů ukazují, jak souvisí neznalost jazyka s vyloučením z kolektivu vrstevníků. Ve školní třídě byly tyto děti často terčem posměchu, přičemž jejich učitelé s touto skutečností nijak nepracovali. Základem fungování dětí migrantů v každodenních interakcích bylo neustálé přizpůsobování se většině.

základní škola ; první stupeň ; mladší školní věk ; migrant ; žák ; vrstevnická skupina ; vztahy mezi vrstevníky ; integrace žáka ; školní adaptace ; pedagogická podpora ; výsledek výzkumu ; zkušenost ; sebepercepce ; třída ; interview ; cizí jazyk ; jazyková bariéra ; vyloučení ; šikanování ; dítě migrujícího pracovníka ; přistěhovalec ; Ukrajina ; Česko ; čeština jako cizí jazyk

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/471686>

6.

Jak se drobné odchylky od normálního zdravotního stavu mohou promítnout do procesu učení / Martin Gregora -- cze

In: Školní poradenství v praxi : nový odborný časopis pro poradenské pracovníky -- ISSN 2336-3436 -- Roč. 5, č. 5 (2018), s. 17-20.

Autor článku, primář dětského oddělení Nemocnice Strakonice, upozorňuje na skutečnost, jak nerozpoznané nemoci a zdravotní potíže mohou negativně ovlivnit duševní výkonnost dětí a limitovat jejich studijní výsledky. Zmiňuje se o drobných odchylkách od dobrého fyzického zdraví: vadné držení krční páteře, CC syndrom, dětské migrény, tenzní cefalea, alergická rýma, celiakie, zácpa, hypofunkce štítné žlázy, oční a sluchové vady, poruchy neurologické a nefrologické, mentální anorexie. Každou ze jmenovaných poruch charakterizuje, popisuje její průběh a možnosti adekvátní léčby.

dítě ; zdraví ; pediatr ; pediatrie ; výkonnost ; prospěch ; školní neúspěch ; duševní zdraví ; zdravotní problémy ; zdravotní oslabení ; migréna ; držení těla ; páteř ; celiakie ; alergická onemocnění

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/471987>

7.

Janáčková Bystrouška a dítě předškolního věku = The Fox Sharp Ear for Music and a Pre-School Age Child / Hana Váňová -- cze --
Obsahuje bibliografické odkazy

In: Hudební výchova : časopis pro hudební a obecně estetickou výchovu školní a mimoškolní -- ISSN 1210-3683 -- Roč. 26, č. 3-4 (2018), s. 35-40.

Autorka příspěvku představuje animaci Janáčkovy opery Příhody lišky Bystroušky, kterou připravila BBC ve spolupráci s Českou televizí. Vizualizace při poslechu hudby je moderním trendem současné hudební pedagogiky. Animace však musí vycházet ze sémantického sdělení hudby a z její strukturální výstavby. Autorka svůj příspěvek koncipuje jako podnět a návrh pro učitele předškolního vzdělávání - animovanou Janáčkovu operu člení do jednotlivých etap: motivace poslechu (rozhovor s dětmi), vyprávění příběhu, vlastní fáze poslechu, příklady aktivit (hry, hádanky) po skončení poslechu opery.

předškolní výchova ; hudební výchova ; předškolní dítě ; poslechové porozumění ; učitel ; animovaný film ; vizuální vnímání ; didaktika ; sémantika ; návrh ; motivace ; interview ; vypravování ; aktivita ; hra ; poslech ; pedagogika ; vzdělávání ; Janáček, Leoš, ; Janáček, Leoš, ; British Broadcasting Corporation ; Česká televize ; Příhody lišky Bystroušky ; opera ; hádanky

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/472218>

8.

Khan Academy nejsou jen videa do výuky, ale komplexní online nástroj pro žáky, učitele i rodiče / Daniel Hollas ; [Autor interview] Michal Kaderka -- cze

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 15, č. 12 (2018), s. 29-31.

<http://www.forum.khanovaskola.cz>

Khan Academy je celosvětově oblíbený server s výukovými videi, k jehož více než 20 jazykovým mutacím se přidává i čeština. Kromě videí jsou žákům i učitelům dostupná interaktivní cvičení. Daniel Hollas z Khanovy školy v rozhovoru popisuje, jak a proč Khan Academy vznikla, jak lze výuková videa ve výuce využít, jaký je rozdíl mezi Khanovou školou a Khan Academy, v čem se odlišují videa Khan Academy od ostatních výukových videí na You Tube, zda se vytvořila kolem Khanovy školy učitelská komunita a jak vypadá ideální hodina s využitím Khan Academy.

výuka ; didaktické využití počítače ; výukový software ; počítačové aplikace ; vyučovací metoda ; pomoc ; e-learning ; audiovizuální metoda ; učitel ; žák ; videozáznam ; internet ; informační technologie ; cvičení ; elektronický učební materiál ; Khan Academy ; YouTube ; on-line

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/472386>

9.

Mobil ve škole -- cze

In: Řízení ve školství : [publikace pro řídicí pracovníky ve školství] -- ISSN 2336-7768 -- Roč. 26, č. 6 (2018), s. 32-36.

Text uveřejněn na blogu Tajný učitel.

<https://tajnyucitel.wordpress.com/2018/11/04/mobil-ve-skole/>

Příspěvek z blogu Tajný učitel na téma používání mobilních telefonů ve školách. Autor popisuje svůj vstřícný pohled na tuto problematiku, a to nejen co se týče využívání mobilů při výuce. Zakázání mobilů o přestávkách považuje za nulovou reflexi současnosti a vnímá tuto problematiku jako odebrání jednoho ze základních lidských práv, jako zákaz používat svůj vlastní majetek ve svém soukromém a volném čase. Ve výuce je možné využít mobilní telefony pro opakování prostřednictvím aplikací či pro doplnění informací z internetu, kdy základ hodiny může proběhnout stále pomocí výkladu. Zákaz mobilů ve školách se nerovná lepší kvalitě výuky a víc znalostí pro žáky a studenty.

inovace ve vzdělávání ; nové technologie ; mobilní technologie ; informační technologie ; internet ; vyhledávání informací ; učební pomůcka ; výuka ; názor ; přestávka ; výklad ; škola ; žák ; student ; znalost ; kvalita vyučování ; mobilní telefon

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/471895>

10.

Nová vzdělávací platforma staví výuku historie do nového světla /
Tereza Mašková -- cze

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 16, č. 1 (2019), s. 32-35.

<http://www.forumdvp.cz>

Z iniciativy českých vzdělávacích a vědeckovýzkumných institucí vznikla nová vzdělávací platforma s názvem Dějiny ve veřejném prostoru zabývající se historickým vzděláváním; usiluje o přehodnocení klasických podob historického vzdělávání a o nové perspektivy pro efektivní výuku dějepisu. Na jejím vzniku se podílely Filozofická i Pedagogická fakulta UK, Ústav pro studium totalitních režimů a Filozofická fakulta J. E. Purkyně. Prvním počinem platformy byla konference Česká společnost a historická výročí, která se uskutečnila v listopadu 2018 v Praze. Základním cílem bylo projednat různé projevy historie ve veřejném prostoru a zohlednit je v kontextu historického vzdělávání. Článek popisuje průběh konference.

pedagogická fakulta ; dějiny ; dějiny dvacátého století ; dějepis ; obsah výuky ; dějiny novověku ; výuka ; hodnocení výuky ; cíl výuky ; vzdělávání ; efektivnost vzdělávání ; konference ; základní škola ; střední škola ; inovace ve vzdělávání ; Praha (Česko) ; 2018

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/472133>

11.

Omlouvání předškoláka / Monika Puškinová -- cze

In: Speciál pro MŠ : příloha časopisu Řízení školy -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 2018, č. 6 (2018).

Příspěvek je věnován omlouvání neúčasti dítěte ve vzdělávání a stanovení pravidel omlouvání neúčasti dítěte ve školním řádu mateřské školy v souladu s platným právním předpisem (školský zákon nebo prováděcí právní předpis). Příspěvek obsahuje definici přestupku, uvádí jednání, kdy se fyzická osoba dopouští přestupku v povinném předškolním vzdělávání, a pravidla oznamovací povinnosti

školy dle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí v platném znění.

omluvená nepřítomnost ; předškolní dítě ; vzdělávání ; pravidlo ; školní řád ; mateřská škola ; legislativa ; školská legislativa ; školský zákon ; povinné vzdělávání ; zákon ; ochrana dítěte ; prováděcí předpis ; oznámení ; sociálně-právní ochrana ; přestupek ; fyzická osoba ; platné předpisy

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/471780>

12.

Tříletá výjimka má pomoci od nedostatku učitelů : návrh zákona je tvrdě odmítán i vřele přijímán. Petr Husník -- cze

In: Učitelské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 122, č. 4 (2019), s. 4-6.

Ministerstvo školství vydalo důvodovou zprávu k aktuálnímu návrhu novely zákona o pedagogických pracovnících. Jsou popsány možnosti přijetí učitele bez kvalifikace podle daných pravidel. Požadavek na splnění předpokladu kvalifikace před vstupem do profese je problematický. Návrh umožňuje řediteli přijmout uchazeče, který splňuje podmínku požadovaného stupně vzdělání, v případě tzv. odborníků z praxe též podmínku odbornosti. Přímo pedagogickou činnost budou moci vykonávat po dobu tří let. Poté si musí doplnit pedagogické vzdělání. To bude možné dostudovat na VŠ nebo i v zařízení pro další vzdělávání pedagogů. Proti návrhu vystupují odbory. K návrhu novely se vyjádřilo ještě několik dalších zástupců různých asociací.

zákon ; legislativa ; ministerstvo školství ; vyučující personál ; škola ; ředitel školy ; podmínky přijetí ; kvalifikace ; stupeň vzdělání ; pedagogická činnost ; zpráva ; vysoká škola ; výchovně vzdělávací

zařízení ; další vzdělávání učitelů ; odbory ; sdružení ; Česko ; novela zákona ; přímá pedagogická činnost

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/472265>

13.

Učiteľ hudby a jeho poslanie v dobových premenách = Teacher and his Roles in Period Metamorphosis / Belo Felix -- slo --

Obsahuje bibliografické odkazy

In: Hudební výchova : časopis pro hudební a obecně estetickou výchovu školní a mimoškolní -- ISSN 1210-3683 -- Roč. 26, č. 3-4 (2018), s. 32-34.

Autor příspěvku, hudební pedagog, se zamýšlí nad posláním učitele hudby v současnosti a uvádí příklady přístupu k hudební výchově v minulosti - vzpomíná na to, jak on sám byl k hudbě od malička veden, a to jak v rodině, tak ve škole. Článek přibližuje změny a návrhy na změny v kurikulu škol na Slovensku, jež se týkají hudební výchovy. Hudba jako stimulace - poslech hudby stimuluje tvorbu molekul dopaminu. Autor článku se přimlouvá za didaktické změny v hudební výchově - místo posloupnosti ratio - oratio - operatio (návrh Komenského) na operatio - ratio - oratio (činnost - myšlení - řeč).

hudba ; hudební výchova ; učitel ; kurikulum ; současnost ; rodina ; škola ; mozek ; didaktika ; činnost ; myšlení ; řeč ; vzpomínání ; poslech ; Komenský, Jan Amos, ; Komenský, Jan Amos, ; Slovensko ; stimulace

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/472215>

14.

Vývojová traumatická porucha = Developmental trauma disorder : nový pohled na traumatickou zkušenost v dětství a adolescenci : recent perspective on traumatic experience in childhood and adolescence / Petr Štěpánek, Jana Schmidtová, Ivo Čermák -- cze --
Obsahuje bibliografické odkazy

In: Československá psychologie : časopis pro psychologickou teorii a praxi -- ISSN 0009-062X -- Roč. 63, č. 1 (2019), s. 84-103.

Děti představují nejtraumatizovanější vrstvu lidí na světě. Je zřejmé, že trauma, které je dlouhodobé, systematické a působené blízkými osobami, vyvolává závažné poruchy ve všech oblastech fungování osobnosti v průběhu celého života traumatizované osoby. Trauma v dětském věku bývá objasňováno pomocí posttraumatické stresové poruchy a objevuje se zde jasná souvislost mezi dětskými traumaty a duševními poruchami. Článek se dále zabývá rozsahem a závažností psychopatologie traumatizovaných dětí, chronickou/sekvenční traumatizací, vývojovou traumatickou poruchou a její diagnostikou, která vede k úspěšné léčbě. Poslední část článku informuje o příspěvcích české odborné komunity k tématu dětského traumatu.

dítě ; adolescent ; interpersonální vztahy ; týrané dítě ; handicap ; působení ; duševní nemoc ; trauma ; traumatizované dítě ; posttraumatická stresová porucha ; zneužívané dítě

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/472404>

15.

Vznik, charakter a konec první Československé republiky (Několik úvah k aktuálním diskusím) = The Foundation, Character and End of the First Czechoslovak Republic (Some reflections on current discussions) : Entstehung, Charakter und

Ende der Ersten Tschechoslowakischen Republik (Einige Überlegungen zu den aktuellen Diskussionen) / Jiří Pešek -- cze

In: Český časopis historický = The Czech Historical Review -- ISSN 0862-6111 -- Roč. 116, č. 3 (2018), s. 659-692.

Cílem studie je přezkoumání tradičních prvorepublikánských i pozdějších, po roce 1989 nově rozvinutých narativů, hodnotících první republiku jako po všech stránkách úspěšnou demokratickou republiku, vybudovanou na troskách nenáviděného Rakouska. Zároveň stejně kriticky přistupuje k ideologicky různě motivovaným avšak svou podstatou ahistorickým, dekontextualizovaným kritickým hodnocením První republiky, jejího charakteru a jejích představitelů, které se objevily v posledním desetiletí. Zaměřuje se např. na otázky proč vzniklo Československo, jaká byla svým politickým charakterem první Československá republika, zda je historiografií přeceňován význam národnostní otázky, zda chtěli být Slováci součástí nové republiky, jaký byl přístup nové republiky k židovské otázce, jak přistupovat k tématu Mnichova aj.

dějepis ; dějiny dvacátého století ; interpretace ; kritičnost ; demokracie ; politika ; národnostní menšina ; Československo ; první republika ; 1918-1938

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/472282>